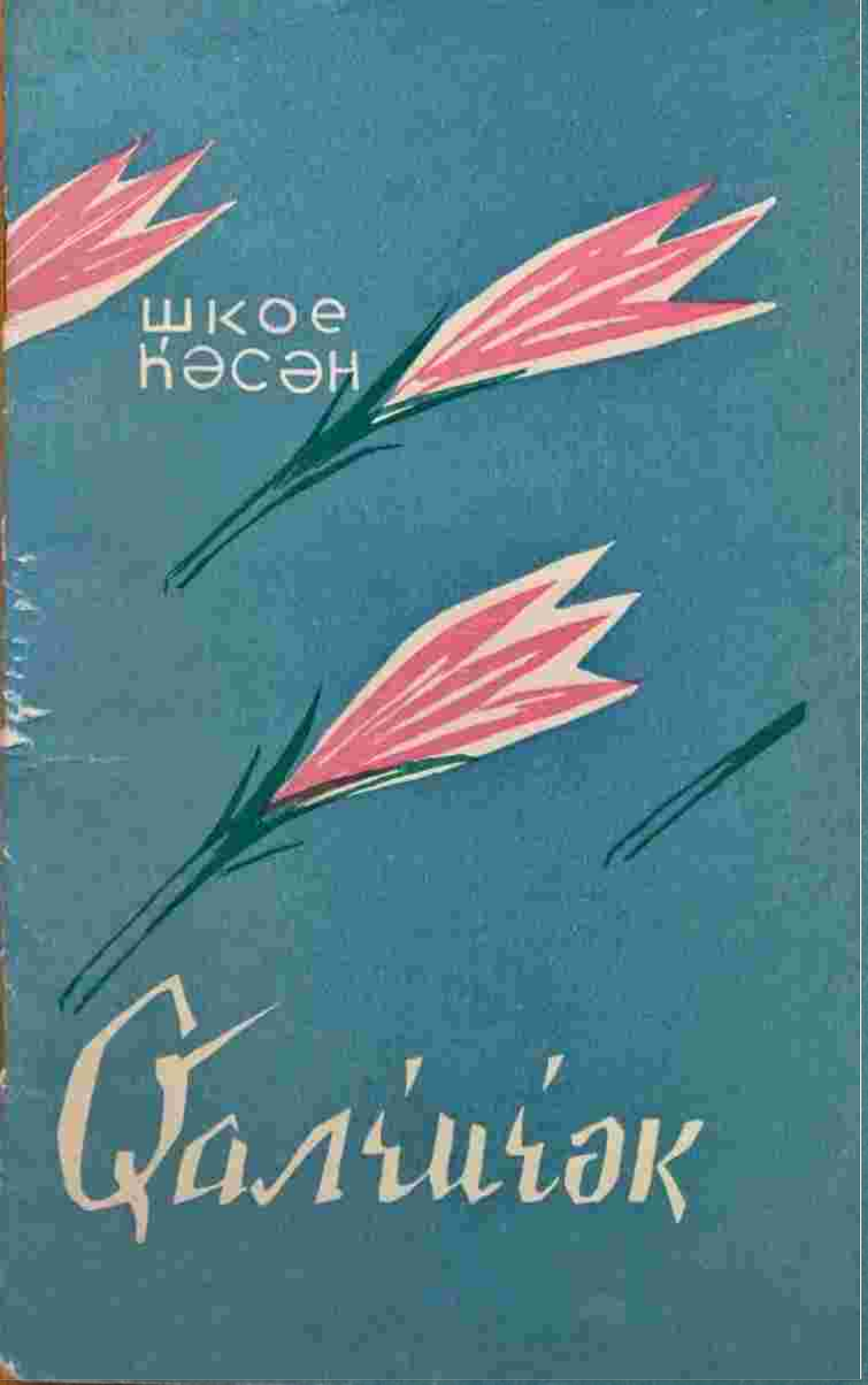
шкое
ҺәсәН
ҠалҺиҺәк

ШКОЕ
Ӈәсән

Ҡалҡиҡәк

Һайпетһрат
Яреван

1961

С. (Курд)
А 90

Бәрәвока шьеред шайире кӧрдайи щаһьл бь сәрньвиса «Qалчичәк» кьтеба Шкое Кәсәнә әWльнә.

Тема шьеред Шкое Кәсән пьрщурәйә—рожа Wәтәне мәйә ироннә, әдлайи у бьратйа мьләтанә, тәбйәтә.

Бәрәвокеда һәнә шьеред öса жи, кижанада поэт пайе әвинтийа кәлал дьдә, һәнә шьеред бь фькре философийе у сатира.

ՇԿՈՑԻ ՀԱՍԱՆ

ԶՆԴԱՊԻԿ

(Քրդերեն)

Հայաստանի պետական հրատարակչություն
(Հայպետհրատ), Երևան, 1961 թ.

ШКОЕ АСАН

ПОДСНЕЖНИК

(На курдском языке)

Армянское государственное издательство
(Айпетрат)
Ереван, 1961

ПАРТИА МӘ

(Газел)

Ленин р'абу бь ферьзи, Партиа ә'зиз,
Партиа мерхас,
Тӧ чекьри, фьр'а хьсти, Партиа ә'зиз,
Партиа мерхас.

Бь готьне хwәйә кәмал тәр'а вәкьр
р'екә шәмал,
Кӧ нәхалфи у нәwәсти, Партиа ә'зиз,
Партиа мерхас.

Ӧлме Маркс – ширьн, wәк нош, дь швета
зертә'ва р'ожа,
У әw тәр'а – кәмбәрбәсти, Партиа ә'зиз,
Партиа мерхас.

Гӧнди, п'алә ферьз бун, шер, ле ньзан бун
р'е – дьрба шер',
Әw фәqир бун, дьлшкәсти, Партиа ә'зиз,
Партиа мерхас.

Бь газйа тә, дост, hешәтор, палә, гөндие
мерхас у зор
Ч'әк hьлбьрин милион дәсти, Партиа әзиз,
Партиа мерхас.

Жь бәр шуре Октйабре qомси весйан
ноли чьре,
Т'әв вищьрин у бун hәстө, Партиа әзиз,
Партиа мерхас.

Багче соргөл—Wәтане мьн, hәбуна wи—
бәра бе бьн;
Hәрдәр шайи, дьлбарсти, Партиа әзиз,
Партиа мерхас.

Кьрнед тәйә зер' снщьри Wәтенра
рәwш, кьнще зьри,
Бәр дәрпе тә дьжмьн мәстьн, Партиа әзиз,
Партиа мерхас.

ШАЙИР

Тӧ дәнгбеже әʼрш у әʼрда,
Тӧ дәнгбеже багче нур,
Тӧ мезина рʼӧне бәнда,
Әшq у шайе, нӧба кур.

Тӧ дьпиви ренге тәʼри,
Гәлие курә нәдиһар,
Бәр тә рʼастьн чйа у бани,
Бьне бәʼра—тәрʼа wар.

Дәсте тәда брускә шур,
Рʼакет тәрʼа буйә тир,
Тʼӧнә, тʼӧнә тәрʼа щие дур,
Кӧ ле нәки тӧ тʼвдир.

Тӧ дәнгбеже әʼрш у әʼрда,
Тӧ дәнгбеже багче нур,
Тӧ мезина рʼӧне бәнда
Әшq у шайе, нӧба кур...

ДӘРД У БРИНЕД ДӘРМАНКЬРИ

(Әw рож hәрьн, вәнәгәрьн)

К'а әw гӧнде пашдамайи,
Гӧнде тә'ри бе р'онайи,
Гӧнде кәwще нане т'си,
Жь бәр дәйна бинфәтьси?
К'а әw кохед тә'риә бьнә'рд,
Ль кӧ меван—т'ьм кӧл-дәрд,
Алики дьз, алики-щәрд,
Алик кәла, чидар у qәйд.
Алик-qәзйа, алики-шәк,
Алик-аг'а, алики-бәг.
К'а әw малед хӧдан hewи,
Малед бемер, т'жи cewи,
Т'әвә нәхwәш, т'әвә бawи?
Әwqас кәсиб, әwqас гӧнә,
Hәр кьнщәки—кәзар п'инә.
Сәр п'ечьре-чьра бьзр,
Ду, тәплхан, бина кьзр.
П'адша у щаh хәлиф, слт'ан
К'ӧрдар'а т'ьм—qӧмси-нәмам.
К'ӧрд-сәре рйа, сәре дьрба,
Ль бәр шура, ль бәр дәрпа:

Хуне давит зәнгөйе һәспа,
Жьне нәмлә-сәре сөнгйа,
Зар дьwәqйан ноли рувйа.
Нәзар эти, нәзар нфьр,
Нәзар чер у нәзар кьфр,
Нәзар кәсәр, нәзар ахин
Тәв дьгһиштьн әрше әзмин.
Ль we дәма кө дәрд зәф бун,
Ль дәнгбежа щәгәр бу хун.
Әw ман мәрьм, бебав, бекәс,
У ль wана мьрьи бу дәс.
Ноли зәвийа бәр тәйроке,
Кө бе көтан нәта коке.
Мәйт у щнйаз дьман дузе,
Мина бәлге дәр пайизе.
Ль we дәwра зөлм у лемьшт
Нечире нечирван дькөшт.
Хөртед тура, qизед кәзи
Нәдьгһиштьн тө мрази.
Мәщрум у Лейл, Көльк, Пәри
Чун бемраз, сефил, гори;
Хәщ у Сиабәнд, Мәме у Зин
Ах у бәре сарда рзин.
Бь сәбәбиа падше Роме
Мәм һат көштьн жь дәсти де
Һар у дин бу Тели Әйше.
Ль бәр зөлма бәге Роме
Көрда да шур у дан qәме,
Кин у нәйфа бав у кала
Дьле wанда, чawa алав.

К'а əw дəwра зӧлм у qəт'ьл,
Ль кӧ хəwн бу ə'мре ə'дьл?
Жь дəwр-qӧр'на hат Аврора
У бьрq вəда чаwа бруск,
We кьр 'хӧр'ин ноли ə'wра,
Р'əшəвəhат чəме Нева,
Ə'рд у ə'зман кəжйан кимва.
Бьрq—бруска Аврорае
Дəрбаз бу жь Сура Чинйе,
У хəw р'акьр Бьрщед Мьсре.
Гӧндиед кəсив у п'алед зор
Бльнд кьрьн бəйраqа сор.
К'ӧрде фəqир, чə'в ль дəрйа,
Т'əзə hатə р'еза мəрйа.
К'ӧрде бьр'чи, кӧрде р'ьжи
Дитьн ə'мьре т'ер у т'ьжи.
Сайа сəре Партиа Ленин
Дəшт у зəвйед мə хəмьлин.
Хwəлиед хам у хwəлйед хопан
Бунə бə'р у окиана нан,
Hатə hьлдан хə'ращ у хəрщ.
Щьмаə'т дьжи бь дьле qəнщ:
Əw бəрйед т'и у qумстан
Бунə баг'чə у гӧлстан:
У шəмдане Илйичə зер'
Бунə нəхше гӧнд у бажер',
Гӧнд, шəhəра гӧлдан həр дəм
У ə'длайи кьрьн мə'нкəм.
Т'əв щьмаə'та, щьмаə'та мьн
Ə'мре мə'а дани р'ькн.

ЛЬ ЗАВОДЕ

Әз чумә, әз чумә заводе,
Бь шабун qижина кәсьн те,
У дәзгәһ ва мьнр'а дьстьре,
Öса хwәш, öса хwәш, ноли де...

Һәр тьшт—р'әш у тәни, у мазут
Т'әк кәсьн, т'әк кәсьн һәв дьщут,
Вьр хәбат, вьр шабун у кәwас,
У һәр тьшт, у һәр тьшт, мьнр'а нас.

П'алайә, кö вьра буйә хöде,
Буйә титан, ә'сабе хәбате,
Wи чекьр вьр доргәр' у р'акет,
Ә'мре wи бу кк'йат у легенд.

У qәwәт у к'әмал, зәрпа wи
Һьм р'ое, һьм пеwра, һиве ди,
Дост шабун, дост шабун дьл у щан,
Ле джмьн бьә'щин у т'әqйан.

Бре мьн, ч'ара мьн, тö, п'алә,
Тö к'öбар бьсәкьн бәр дәзгәһ

Бәхте тә, шөхөле тә, әмре тә,
Чawa рo, чawa рo, пәнщ дьдә.

Әз чумә, әз чумә заводе,
Бь шабун qижина кәсьн те,
У дәзгәh ва мьнра дьстьре,
Öса хwәш, öса хwәш, ноли де...

Т'ОХЬМЕ БӘХТӘẆАРИЕ У ШАЙЕ

Ва п'ел дьдә ноли бә'ре зәвйа зер',
Фтьқинә, т'жә бунә сьмле кер',
Нә чакучә у нә дә'сә сндйан,
Зәвйа зер'ин мәқәс дькә, те комбайн.
Ноли гәмйа сәр окйана, сәр бә'ра,
Р'еч'а пәй we, ноли қәйт'ан у шә'ра.
Комбайнчи ва сәкьнийә бәр ч'әрха we,
Чawa мәзьн у бәләде сәр гәмие.
Т'оз у қәсәл сәр' комбайне бйә хӧмам,
Гр'ина we, қужина we бйә мқам,
К'еләндйа we нәмез дькә сьмле зер',
Р'адьмусә у т'оп дькә, тинә жер.
Кәбе т'охьме бәхтәwарие у шайе,
Е кӧ сбе we бьр'әшә нав хwәлие,
Ль бәр п'әнще тә'ва шәмал, зәр у дӧр'
Дьтәисә ноли лал у щәwahьр,
Чawa стәйрк, кӧ дьр'жьн жь ә'змен,
Кәбе зер'ин дьбрьқьн, жорда тен,
Бь қалнайа канинга ч'йе тен харе,
Ч'ьлк-ч'ә'вар'а т'жи дькьн ь'мбаре.
К'әда нәлал дькьшә гӧнд ноли бә'р,

Бын гәньмда рʼанагьрын бәст, бедәр,
Тʼехе кʼарбар дьбын Казбек, чʼйае Щуд
Тәʼрйа шәве хwәʼра дькын льбс—qапʼут,
Бь дьле ша дьчә рʼазе колхозван
Бона шӧхӧле сба мәйә меһрищан,
Бона Wәтʼән бьбә бәʼра һәбуне,
Тʼьм щие дәфе у дәʼwәте, шабуне.

EZDIKI.COM

WƏT'ƏHP'A ƏЗ--КƏЙРАН

Сазе мьн, тӧ бьстре,
Тӧ бьстре т'ьм жь дьл,
Бахче мьн р'каньн,
Сосьньн, кəзар гӧл.
Һəр гӧлəк, һəр сосьн,
Һəр р'кан у маwар
Мьн авда бь кӧбе,
Һəр пайиз у бһар.
Сазе мьн, тӧ бьстре,
Бахчəр'а əз хӧдан,
Сазе мьн, тӧ бьстре,
Wəт'əнр'а. əз—кəйран.

ЙӘКЕ МАЙЕ

Гӧлан иро мә бйә меван:
Тәв дькәньн—әрд у әзман,
Р'о дышхӧлә жь әрше шин.
Сәлам дькә гӧлед хwәшбин...
Дәф, кәранә у мусиқа
Дьдьн мәриа нӧб у әшқе,
Ль мәйдана, ль соқаqа
Дьнәлиньн qәйде мәшqе...
Бь нәзара бәйраqед сор
Бажарвана ньлданә жор.
Бәйраq hәwa бунә мешә,
У меше сор те, дькъшә.
Шькле Маркс, Энгелс, Ленин
Гьртьнә хwә щергед пешин.
Әскәре мә дькъшә, те,
У дәсте wи - ль сәр чәке,
Әwи—тунсьз, әwи—щаньл...
Бәшәрхwәшә, минани гӧл:
Әw—әскәре нӧб-әдлане,
Дьнйа кърйә бәра шайе...
Тӧ бьнhерә щергед пала,

П'ала қалбуйи т'əви пола,
Е дə'фкьрйə қӧрнə-қӧрнə
У чекьрйə əв э'мре мə;
Е қəлаштйə синге э'рде,
Ль кӧ нһа мədən дəрте,
Снари щутйə т'ущ у кəсьн,
Бəр wи дьжмьн дьлəрьзьн...
Пар'ад һəй те, һəй п'елдьдə.
Ване, һатьн ӧлмдаред мə,
Əw-аqьлбəнд у фькьрдар,
Дьмьлмьлн кӧбар-кӧбар;
Бь кəмала кьш—аqьле зор
Доргəр' wан шанд сəр э'рше жор;
Стəйрар'а əw бу һəвал,
Һивер'а гьрт шəрт у мəщал...
Нав щергада у т'əв э'мьр,
Дьле wанда – кӧб у фькьр,
Сəр леве wан—шьер у клам,
Ль кӧ пəсьн у мəт'не Wəт'ан.
Дəрбаз дьбьн дəнгбеж, шайир,
Бəр ч'э'ве wан—рожа кьбир...
Иро э'йдə... иро шайи...
Ль һəр дəра-кӧб, э'длайи...
Wəт'ане мəйи т'ери зəнгин
К'ӧбар-кӧбар дькə зьнгин:
Əшq фур' дьдə мина бə'ре,
Мина бə'ра кəнар дəре...

ДУРХЬН ДӘСТЕД ХWӘ ЖЬ WӘЛАТЕД ӘʼРӘБА

Qӧлба әʼрәба—әʼwрәки гьран,
Инглис, Әмьркан гьртийә дәр-доран:
Әw тиньн танка, тәйара, тʼопа
У мьрьнерʼа давежьн капа.
Дәстед wанда бомбе атоме,
Бона бьминә qулти ль дьне.
У сәр һәв тиньн һәррʼо у һәррʼо
Гәмие хәзәве у ʼищатед нӧһ.
Джмьн дьхазә, бьвә нәфиләʼам,
Кӧ кафукун бьн, бен бәр хәзәве
Һордан у Либан, һьм Ираq, һьм Шам,
Мосул у Бейрут, Qӧвет у Сауд.
Дьжмьне хунхӧр, дьжмьне бебав
Дьхазә, кӧ хун бькшә мина ав.
Дурхьн дәстед хwә, дәстед хwәйә хун,
Wи али окиана бой чь һатьн һун?
Фән у феләд wә бӧһӧрин у чун,
Һун дьзе ньфте, дьзе мәʼзите,
Нәфта әʼрәба позе wәʼра бе,
Әм wәʼра дьбен намуси һәрʼьн,
Дьне рʼанәкьн фәрмана чәтьн,

Бәс бьвьн qәда, бәс бьвьн qир-сир,
Wеда бавежнә льбсе бе песир,
Бәгда азайә, кӧбар у сәрбәст,
Стуна зӧлме ль Бәгдае шькәст.
Ә'длайньз дьбен: «Инглис, Әмркан,
Wәлате әрәб hун чь бунә qан?...
Дурхьн дәстед хwә, дәстед хwәйә хун.
Фән у фелед wә бӧhӧрин у чун...»

АБХАЗИА

Ӈей, Абхазиа гӧлӈунайи!..
Тӧ—Wәтʻәне поэт Гулиа.

Ӈей, назька чʻәʻвклдайи,
Щи-мьскәне гӧл, бьлбьла,

Ль тә бәʻрә әшq у шайи,
Тӧ-сәйранга әвин йара.

Ль тә тәʻвә у чʻик сайи,
Тӧ-кӧлилка дәв кәнара...

Даред тәйә мәхбур, әлиф
Ӈьлгьртьнә гӧлед зәриф,

Сәр дараʻа чąwa qәйтʻан,
Әʻзмане сут буйә кәван,

Бажарванед Wәтʻәне мьн
Бьн дарада ӈеса дьбьн.

Әз-кәйрана бәдәwийа тә,
Тӧ—хӧдана дәм у дәзгаӈ,

Тӧ че дьки нəхше кəргə,
Qəсред тəйə мəрмəр рəнгин

Шəмал данə ə'рше ə'змин,
Wək кəскəсор у wək кəмбəр

Ĥəзар нəхш у awaз ль сəр.
Ĥəй, Абхазиа гӧлĥунайи,

Тӧ – бəдəwa qӧр'на Ленин,
Ль т'əв бьра, т'əв херхаза

Тӧ дьĥуни ə'мьре рəнгин,
Бь дьле ша, фькре аза...

EZDIKI.COM

ГӦЛНАЗ У К'ӘЛӘШ

(баллад)

1

Гӧлназ бәдәw бу минани р'ое,
Гәрдәна тәньк-тофьла тое.

Һьнгьв у шәрбәт—әw леве нари,
Жь дәве сосьн гәзо дьбари.

Ч'ә'в бьрие зәрие—бәләкие бәрфа,
Кӧ хwә дьдьнә ҟаф—бәр'оже ч'иа.

Мәwижәкә р'әш—хала сурәте,
Әw—гӧла шайе, һориа щьнәте.

Хорт жи талйан бу, у хорт жи бьльнд,
Дәгмә һәбуна хорте ӧса р'ьнд.

Сьмбелә рәшбу, назьк у qәйт'ан,
Сәр леве к'ахәт әw бубу кәван.

Бой әʻниа кәвәр, бой пʻоре көришк
Кʻәсәр у ахин қиза рʻадьһишт.

Гөлназ у Кʻәләш әʻйни дө гөл бун,—
Сәва гөнде хwә һәрдө вәдьбун.

Әw лawке кʻәләш, қиза рʻәхт гөли
Һәвдө нәбандьн бь һәзар дьли...

Кө щава шәре Wәтʻәние дакәт,
Домаме хорт кьр тʻәми у ширәт:

«Гава кө дәри тә бьгрә дьжмьн,
Йан дьжмьна бькөж, йан wәрә көштьн.

Бой намуса хwә дьмрә мере че,
Ле мере кʻөти—мьрие рʻу дьне».

Кʻәләш у Гөлназ we шәве гәрйан,
Стәйр тәмьрин, һив бу шәʻде wан.

Wәк нөба бе нәд wан дреж бу ре.
Әw—әʻйни чawa машоqе сөре,

Гава кәw кәтә qәрә бәрбанге,
Сәр чиеда хар бу зердәʻса манге,

Нөб у рʻамусан wан данә һәвдө
У мьна вәбун чawa qәрәтʻө.

2

Ль рожа қайме хорт бәр әнйа шер
Өса шәр дькьр, әйни чаwа шер.

Бәржер у һәвраз дьбари агьр,
У бәйраqа сор wи пешда дьбьр.

Сәр мьле чәпе бу шәре гьран:
Кәзар щәйран топ щарәке орйан.

Бомб һатнә харе мина зипьке,
У танк вәрәшйан сәре топъке.

Кө ширqин кәтә катуше мәда,
Тә тьре, әwрә, ва бруск вәда.

Жь зәрпед мине у сәwта топе
Әрд һәв qәльши минани шәпе.

Өса сәр һәвда дьжмьн ньхьли,
Минани чаwа пәзе мәхәли.

Сәр бьльндайе, ль сәре топьк
Бәйраqа сор, кө Кәләшә кьрә ньк.

Кәләш әрде кәт чаwа сьпьндар,
У жь дәве wи кьшйа хуна ал.

Әскәрәки сор, qам-qәдәме wи,
Бәйраq гьртә хwә у пешда рәви.

У әскәр пелда минани бә'ре,
Wиали т'опькда жорда чу харе.

Wәхта кӧ К'әләш ә'змен нhер'и,
Wи т'ьре, р'о жи весйа, тәмьри...

Hәвал у hогьр, щинар у гӧнди
Тәв бь щарәке кәтьн бира wи.

Гӧлиаза бәдәw т'әви пирәде
Hатә бәр ч'ә'ва, wәк хәwна шәве.

«Гӧлиаз... hәй, Гӧлиаз... Гӧлиаз, малхрав
Әз т'ина мьрьм... к'ане qӧлтә ав...»

Wa гази дькьр хорте бьриндар,
Кӧ теда дьчун тәвизәке сар.

Qизәк wa hат, чawa әзраhил,
Әw qиз Гӧлиаз бу, Гӧлиаза Щәмил...

Ль мьле wеда—т'орпе нәкимие,
Хачәки сор жи ль сәр коме we.

Ль мәйдана шер', wәхта хорт дьмьр
Гӧлиаз wира бу бәрпал у hӧгьр.

Да бәр сәре wи зәнда хwәйә зәр
У р'амусан да ә'ниа wйә кәвәр.

Hесьр барандьн ль сәр лемада,
У мере мерхас we лә'зе щанда...

Әw лawкe хирәт, әw лawкe намус
Әʻгита вәшарт ль бәр дара тʻуз...

«Бьра сәд qьрар, бьра сәд адбә...
Әзе кәйфа тә hьлдьм дәсте хwә.

Кәтани hәрʻьм әз тәвр у бера,
Әз найньм сәр хwә наве тʻө мера...»

Чʻәк у силкед әʻгитие мьлда
Щанке кәйфа лawкe хwә hьлда.

Тʻәв әскәре сор кәтә Берʻлине
Дьжмьн кьнщьʻранд ль сәр hелине.

3.

Wәхта шәрʻ весйа у шәрʻ тәмьри,
Кәwa әʻдлайе баск вәкьр, фьрʻи,

У алтʻьндари чawа кәскәсор
Бу хәмла синге Wәтʻане мәи зор,

Хәбата ширьн жерʻа бу мәлкәм,
Брине хәдәр qәнщ бун кәтнә hәв.

Гөлназ ль тʻърба Кʻәләш бу меван...
Бәр чʻәʻве бәләк бу мьж у думан...

Дьле wейи назык дах бу, кьзьри,
Ноли тәндуре хwәда сьнщьри,

У жь чӕ'ве рӕш hесьр хӧлхӧлин,
Сӕр сурӕте сор бун шьрке зер'ин.

У бь ӕ'дӕте кал—бавайи бӕре,
Кӧ мерхасар'а дӕрд нӕчӕ гор'е,

Бь к'елма ширьн у бь дӕнге зиз
Гӧлназе wa гот сӕр тьрба ӕ'зиз:

— К'ӕлӕш, алт' кьрйӕ Wӕт'ӕне тӕй зор,
У алт'ьндари буйӕ к'ӕскӕсор...

Бона ӕ'фати, меранйа К'ӕлӕш
Wӕт'ане ӕ'зиз hекӕл кьрӕ р'ӕwш.

Сӕр hекӕле wи бь нӕрфе зер'ин
Жь наве Wӕт'ӕн ahа ньвисин:

«К'ӕлӕше мерхас, ӕwлӕде кӧрда,
Бой Wӕтӕн шӕр' кьр у сӕре хwӕ да...»

КӦБ-ӘВИНӘ ДЬЛЕ МЬН

ДӘ, ТӦ БЬНВИС

Наза мьн, назька мьн, ле назе щан,
К'awa мьн, кӧбара мьн, ле әз-нәйран....
Бой ви әмре т'ер у т'ьжи, әщq у ша,
Партиа мәр'а, дә, тӧ бьнвис сьлава.

Дьле кӧрде Әләгәза мәйә наз,
К'ӧрде әгит, кӧрде кәләш у мерхас,
Дьле кӧрде Гӧрщьстана мәйә ал,
Е п'аләйә, п'ешәкарә у титал...

Дә тӧ бьньвис, наза мьнә шинмәзәр,
К'әнге кӧрде мәйи фәqир у к'очәр,
К'ӧрде сефил, кодка wида кӧл у жәр,
Р'оке ша бу, у ле хwәш бун дем—бәшәр.

Бой хәвата хwәйә алав, навнишан,
Т'әв нәзара Кремла сор буй меван,
Жь кӧ бой тә т'ариqеда ишьq hат,
Мьжа qӧр'на, чәнга зӧлме т'әв hлат.

К'awa мьнә ләт'ифә наз у ч'әвр'әш,
Тӧ дьвини шькле сьва мәйә гәш,
Р'ожед зерин, р'ожед we бен, дьha хwәш,
Е кӧ тиньн комунизма гӧлә р'әwш.

КӧБ-ӘВИНӘ ДЬЛЕ МЬН

Кӧб-әвинә дьле мьн,
Мӧнбәтәкә агьри,
Ах, алавә рӧһе мьн
Ль ве зозана тә'ри.

Ах, we кәнге бе бәрбәнг,
Бьбә шәбәq у сьбә,
Хәwe рабә бериван,
Дәрд-кӧле мьн бәлабә.

We нәландйә дьле мьн,
Чawa агьр, кӧ муме...
We вәжәндйә рӧне мьн,
Чawa гӧллә-кәзәве...

Ах, we кәнге бе бәрбанг,
Бьбә шәбәq у сьбә,
Хәwe рабә бериван,
Дәрд-кӧле мьн бәлабә...

ЗӘРИ ҺАТЬН

Зәри һатьн, мәшйан аве,
Бу шьнгина әлбе wан,
Мьн ньһери көбар кawe,
Шур у хәнщәр ль мьн дан.

Зәри һатьн, мәшйан аве,
Бу тирқина кәне wан,
Мьн ньһери көбар кawe,
Ћьш у сәwдә мьн бьрйан.

БЕЙ ТӘ

Бей тә әзи зьманлальм,
Бей те нәхwәш у бәдкальм,
Бей тә тәйрьм, пәршькәсти,
Мьрьн ль мьн дькә қәсти.

Бей тә әзи бьриндарьм,
Бей тә бемал у бекальм,
Бей тә мьнра тӧнә әмьр,
Бей тә дьл мьн дьбә кәвьр.

НАЗИЕ ЗӘРИЕ

Чи тәраньн деме гӧли,
Чи тәраньн чәвед рәш,
Тӧ кӧбера нә әвдали,
Тӧ гәдәйи, сәwдафәш.

Тӧ чь зани назие зәрйа,
Тӧ чь зани кӧба дьл,
Гәло роке дьл тә кәлйа
Бона деме мьни гӧл?

EZDIKI.COM

ЩАБА ХОРТ

Хəw нак'əвə ч'ə'ве мьн,
Тə хəw ль мьн кəр'ьманд,
Агьр кьрə дьле мьн,
Мальк ль мьн шəwьтанд...

Дьнйа-а'ләм пе кьсйа,
Тə əз кьрьм нивмьри;
Кöбам гöр' бу, венəсйа,
Ле кöба тə тəмьри...

ХƏWНЕДА ЖИ

Хəwнеда жи сəр ѓемə əз,
Хəwнеда жи дьстрем,
Хwəнеда жи əзи бь ләз
Бəрбь мьразе хwə тем.

У дора мьн – һешин... һешин...
Р'йа навда – кəмбəра зив.
Ва дора мьн – п'ьр гöле бин,
Ле ѓенга мьн нəбуйə нив.

ШӘВ

Шәвә тәрйә, шәвә—рәш,
Нә һив һәйә, нә стәйр,
Нә чьвикә, нә жи тәйр,
Һәр тьшт ньһа рәзайә,
Тәне фитина байә.
Дьләрьзьм ве һьндаве,
Ноли тәлйа нава аве.
Бой ве кawe, бәдәwe,
Дькьм гази бәр пәнцәре,
Дьбем: «Бәдәw, дә тӧ дәре,
Дә, тӧ дәре, дәре жь мал,
Щәфе нәдә дьле йар,
Дьле мьни бьриндар.
Дә, тӧ дәре, дәре жь мал,
Кӧ рамусане агьри
Бьдьм леве шәкьри".

ТӦ МЫН КЬЗКӘ...

Тә кьздькьм, тә кьздькьм, қиза қәнщ,
Әзи хортьм, әз щаһьльм, әзи-гәнщ.
Тӧ, кӧ теи, дьмьлмьли, дьмәіши,
Сиусе гӧли, нав мьле тә,—тиш-тиши.

Тәв бәдәwйа деме назьк, хәвхәве
Гәрдәние тә дьтәисьн бәр тә'ве.
Тӧ чь кефи, тӧ чь әшқи, тӧ-чь ша,
Дьһьнгеви, дькәлини дьлкьша.

Гәрдән гази, гӧла нази, гӧла-нур,
Әз нәхwәшьм, әз сәрхwәшьм кӧба кур.
Деме гӧлав, кӧба алав, кӧба дьл
Әwqас шайир, әwqас дәнгбеж у бьлбьл,

Һиштьн сәфил, һиштьн мә'рум, һиштьн жар,
Бьрнә гоře қиз у хорте бе тәргал,
Чьқа бьлбьл, чьқа шарур у дәнгбеж,
Кӧ бен—һәрьн у дәрбаз бьн, бьбьн кеш;

Тӧ йәк wана, тӧ йәк wана нькарә,
Бь кьламе кӧба дьне хьласкә:

Ӈӧб, кӧ һәйә, һьм окианә, һьм бә·рә,
Ка собәкар, бә·р-окиана мәqәскә?

Тӧ мьн ӈьзкә, тӧ мьн ӈьзкә, qиза qәнщ,
Әзи хортьм, әз щаһьльм, әзи—гәнщ;
Сәри ӈӧбә, сәри дьлә, әз у тӧ,
Кӧ әм шабьн, бәхтәwарбьн тәв һәвдӧ...

КӧБА ПЕШЬН

Жь кӧба пешьн
Ширьнтьр т'ӧнә,
Дәрде we кӧбе
Чьqас мьрьнә...
О! Кӧба пешьн
Бьрина дьлә,
Бьрина курә,
Алав у нурә;
Чьqа жи wә'дә
Бе у бьбhӧрә,
Ле кӧба пешьн,
Hәла he гӧр'ә.
Жь hӧба пешьн
Ширьнтьр т'ӧнә,
Дәрде we кӧбе
Чьqас мьрьнә...

КӧБА ПЕШЬН

Жь кӧба пешьн
Ширьнтьр тӧнә,
Дәрде we кӧбе
Чьqас мьрьнә...
О! Кӧба пешьн
Бьрина дьлә,
Бьрина курә,
Алав у нурә;
Чьqа жи wә'дә
Бе у бьбһӧрә,
Ле кӧба пешьн,
Һәла һе гӧрә.
Жь һӧба пешьн
Ширьнтьр тӧнә,
Дәрде we кӧбе
Чьqас мьрьнә...

МАМӘ ТӀИ

Ах, тӧ чуй, ах, тӧ чуйи, нәһати,
Буйи әwьр, ль сәре чӥа һьлати,
Бьһара мьн бу қумьстан у бәрӏи...
Рӏо мьн весиа, мьн бу думан у тәӏри.

Бой кӧба тә кәтмә чол у бәйара,
Мьн фитандьн кәзар дьжмьн нәйара,
Зйарәта хwә, бьрща кӧбе мьн нәди,
Канйа кӧбе ль мьн мьчъқи, мамә тӏи.

Дьлем дах бу у шәwьти, кьзьри,
Щаһьл-щаһьл пӏоре сәрем бу һьри...
Ах, тӧ чьрӏа, ах, тӧ чьрӏа нәһати,
Канйа кӧбе ль мьн мьчъқи, мамә тӏи...

ЛЬ СӘР БӘ'РЕ

Сәр синге бә'ре пәйа дьвә шәв,
Дьнйа дькәвә нав апъынщие рәш,
Бә'р у ә'зман дьчьнә рөйе һәв,
Ноли машоqе бь һөбе сәрхwәш...

Һәр дәра бу шәв, һәр дәра—тә'ри,
Ә'змен бунә ләмп стәйре нари,
Палмед кофихар манә qәрәwьл,
Ль сәр бәлге wан хәwра чун бьлбьл.

Ә'йна бә'реда стәйрк бунә дөр,
Ль сәр кәнара-шәмдан у агьр.
Qәйка дьлкәтиа ноли ландьке,
Сәр п'еле хәwар хwәра дьчә-те.

П'елед хәwьхи, п'елед кәсьри
К'әла дьдьнә qәйька зьри:
Qәйьк дьнәжә, ноли бешике,
У сәре п'ела зәрпана дьшке.

П'еле бьриндар щида вәдләзьн
У бь гәфугөр пешда дьбәзьн.

Бае һенькра кӧб-кьзкьрьн те,
У дьнйа дьбә чькле щьнәте...

Дьшулькә те қәйка кькиати,
Һәвра дьстьрен кәрдӧ дьлкәти.
Тәбйәт сәрхwәш бйә бь кӧба ширьн,
У кӧб-кьзкьрьн бйә бәра бебьн...

Бь кӧбе шенә әв дьнйа рәнгин,
Ле бәнде бекӧб кәләмә, стрин;
Ле дьлкәтиара гӧлә әв дьнйа,
Кӧба wан—зәлал, ава чәвканйа...

БҺАРА АБХАЗИАЕ

Хәмла рәнгин wәргьрт дара,
У гӧл вәбун бь нәзара.
Бь мӧнбәта алав у кур
Ҭәв стьран бьлбьл, шарур,
Ҭәв лиландьн нәwаскари.
Р'ое баранд шәмал у нур
Жь курайа ә'змане шин,
Wәк ньнарәк нәвьк зерин.
Мина шьрке рәхте бука
Щәw бьрьқин ль гедука,
Ҳәвдӧ гьртьн авед канйа,
Кӧ шен бькьн чӣа у банйа.
Бәрфа қәрқаш у бәрфа бәз
Ҳәв қәльши, чаwа кахәз,
Ҭиаед қӧрә, чиаед бабах
Ә'wр хwәра кьрьн папах.
Wәк ишьқа стәйред дур,
Ч'әм бьрьқин минани шур,
У бь қужин у бь ҳәwар
Жь қәйада әw ҳатнә хар.
Ль нав мешед дәнг ҳәwарәә,

Ль кӧ кәзар рәнг, awазә,
Каред хәзал hурдьмашьн,
Льбсед wанә зер-қьмашьн,
Ль бәр сьмед wанә ӧсьр,
Wәк шәмданед лал-щәwahьр,
Дьтәисьн нәхше агьр.
Сәр wан зәред кӧбар у дӧр,
Щи-мьскәнед тәйре симьр,
Бь тъм қьрчин, бь тъм қижин
Тәйр вәдькьн баскед қәwин.
Мина зәрга зьлфәқаре
У жорда әw тенә харе,
У чаwa тир, чаwa хәнщәр,
Мәқәс дькьн пеле бәре.
Пеле щьну, мина шера,
Рькев дькьн сәр кәнара
У hурдьбьн чаwa шушә,
Дьтәисьн минани зер,
Ль сәр қуме, ль сәр зьнер.
Щаркә дьне, пел вәдькшьн,
Пел вәдькшьн бь гӧр у гәф,
Жь кәнара әw дьбьн дәф,
Пәй хwә hишти кәфа қәрқаш,
Кәфа сьпи у кәфа чил,
У әw әйни wәк hәстйе фил,
Ньтьранди бь гӧл, hәлил,
У хӧмама ль сәр бәре
Wәрәq дьдә мина шәре,
Wәрәq дьдә hәзар awаз,

Ә'йни мина хелйа гәвәз.
Т'әв у хӧмам һәв һунайи,
Wәк агьрәки дадайи,
Хwәра ль сәр п'ела майи,
У ль бьнда хушәхушә
Бә'ра алмаст, бә'ра шушә.

НӘХШЕ ТӘБЙӘТЕ

Wәхте пәнщ дьдә нәдира тәве,
Һәзар нәхш-awаз дькәвьн һәwe
У пәнще зерин, wәк қәйтане ал,
Дор һәче қәрқаш дьбьнә әгал.
Көбар дькәнә Әләгәза наз,
Дьдә алики хелйа хwәйә хас,
Кaw хане дькьн синг-бәре хьт-хал,
Газ-гәрдәне we бәжна we титал,
Чйае дәр-доре жь нәйр-нәwасе
Дәст дьдьн һәвдө, радьбьн рәқасе,
У тәв дьстьрен ба, кание зивин,
Алава нөбе дьгһижә әзмин.

НӘХШЕ ТӘБЙӘТЕ

Баран дьбарә...
Баран дьбарә...
Дьнйа хwә дьшо,
У ба дьзарә...

У ба ә̇wре рәш
Шьвдькә, дажо,
Чawа шьване
Кәре пез бажо...

Ньшкева ә̇wр
Бәр роже нәлийан,
К'әскәсор дәркәт.
Сәр чйе бу кәван...

Бьлбьл сьтра
Жь нӧба дьла,
Әвинтийа гӧла...

Р'оке кәвьр бәр льнге мьн кельми,
Чьqас ρewи,—го,—сәр мьнда лөкөми,
Әз пәкандьм, гөлол кьрьм, аним вьр,
Тө чь зани, гәло сьбе төе көби?

КӦ ДЬНҺЕР'ЬМ

Кӧ дьнһер'ьм қӧр'не тә'ри,
Дәwра зӧлм у һесирие,
Дьл мьн дьбә нәзар кәри,
Ноли п'еле сәр бә'ре.

Бәр ч'ә'ве мьн те, дьбә к'еш
Мьләтәки бьр'-бьр'и,
Мьнр'а дьбә мәрәq у эш,
Ә'мре wийи бьһӧри.

ЩАĥЬЛТИ, НӘЧӘ...

Щаĥьлти, нәчә, тӧе кӧда ĥәри?
Гава кӧ ĥәри, тӧ вәнагәри...
Бәнг бәнга мьнә, щаĥьльм әзи,
Бәхт—рәщале мьн тъм мьнра бәзи.
Пӧре мьн рәшә, дьран—мьн сәдәф,
Wәстандьн тӧнә мьнра рож у шәв.
Щаĥьлтиа зерин, тӧе кӧда ĥәри?
Гава кӧ ĥәри, тӧ вәнагәри...
Зәви кӧ гĥишт у кӧ бӧĥӧри,
Сьмьле зерин we бьвинә xwәли...
Wәхта дар гĥишт, ĥат сәр кәмла xwә,
Дәwран у бәдил we we жи бәхә.
Гӧл кӧ тәрьбин, бьлбьле бьгрин,
У дьлед шәwat we бьвнә бьрин.
Щаĥьлти, нәчә, тӧе кӧда ĥәри?
Гава кӧ ĥәри, тӧ вәнагәри...
Щаĥьлти, чьqас тӧ зу бьбĥӧри,
Пешиа ви әмри тӧщар нагьри,
Чьм шӧхле әйан чӣанә сәр дьне,
У әw ньзаньн qә тӧ мьрьне,
У гәрә бәндә ӧса бьфькьр,
Кӧ ду бьминә шӧхле щәwaĥьр.

Ах, кӧба хwə, кьзкьрна хwə мьн да бе,
Бһар мьн чу, һат пайиза сӧр-сəрме,
Wах, кӧба мьн, кьзкьрна мьн, we кӧ бе,
Р'ожа чуйи, пела чуйи we кӧ бе?

СӘРӘЩӘМ

WӘТӘНР'А ӘЗ—КӘЙРАН

	Р'у
Партиа мә	3
Шайир	5
Дәрд у бринед дәрманкьри	6
Ль заводе	9
Тохьме бәхтәWарие у шайе	11
Wәтәнра әз-кәйран	13
Йәке Майе	14
Дурхьн дәстед хwә жь wәлатед ә'рәба	16
Абхазиа	18
Гӧлназ у К'әләш	20

КӦБ-ӘВИНӘ ДЬЛЕ МЬН

Дә, тӧ бьнвис	26
Кӧб-әвинә дьле мьи	27
Зәри hатьн	28
Бей тә	29
Назие зәрие	30
Щаба хорт	31
ХәWнеда жи	32

Шәв 33
Тӧ мьи кьзкә 34
Кӧба пешьи 36
Мамә ти 37
Ль сәр бәре 38
Бһара Абхазиае 40
Нәхше тәбйәте 43
Нәхше тәбйәте 44
Р'оке кәвьр бәр льнге мьи к'ельми . . 45
Кӧ дьиһерьм 46
Щаһьлти, нәчә 47
Ах, кӧба хWә 48

EZDIKI.COM

Р'едактор у коректора контрол Э. Бәкʻойева
Р'едакторе бәдәwәтие М. Багдасарйан
Р'едакторе техникйе Е. Ахирйан

ВФ 08042 Т'әмбә 1395 Тираж 500

Кʻагʻәз 84×108¹/₃₂ Бәлгнәшьре мәнгәне 2,5
Бәлгнәшьре нәширәте 1,2
Бона нәшре hатйә спартьи 7/VIII с. 1961
Бона чапкьрьне hатйә qолкьрьне 17/X с. 1961
Бьhа 6 кап.

Нәшрʻана 1-е идара hайполиграфhрате, Ереван, соqаqа Аллавердйан № 65, с. 1961